

Dočítate sa v čísle
alebo na www.ozkovo.sk:

- **Na Orave sa prepúšťa – str. 2**
- **Rehabilitácie alebo rekondičné pobyty? – str. 6**
- **Poznáme výhercu 1.kola kvízu „Čo vieš o KV?“ – str. 8**

Milí kováči.

V novom roku 2014 Vám želáme veľa zdravia, šťastia, radosti a spokojnosti, aby Vás stretávali len samí dobrí ľudia, sprevádzali pozitívne správy a tešili splnené sny.

Všetko dobré Vám praje Redakcia Priorít.

NOVOROČNÝ PRÍHOVOR PREDSEDU OZ KOVO

JEDINOU CESTOU JE ZMENA!

Milé kolegyně a kolegovia.

Ľudia si zvyčajne s príchodom nového roka zvyknú dávať rôzne predsavzatia.

Plánujú nové veci, istoty. Jedinou istotou však je zmena.

Minulosť poznáme a môžeme sa z neúspechov aj poučiť. Na budúcnosť

sa však všetci musíme pripraviť.

Existuje veľa prekážok a ťažkostí, ktoré prídu bez toho, či to chceme alebo nie. Ak sme však pripravení, tak môžeme úspešne zvládnuť veľa vecí, ktoré ovplyvňujú náš život.

Odbory, ak chcú byť silným a stabil-

ným prvkom v spoločnosti, tak musia mať základné predstavy, ako budú fungovať, aká bude ich členská základňa, aká schopnosť brániť sa a udržať si istoty, za ktoré bojujú.

Právo a zákony musia byť tvorené pre tých najslabších v spoločnosti. Bohatí sa vedia postarať o seba sami, dokonca cez médiá vedia vytvárať obraz vlastnej spoločnosti, vlastnej politiky, vrátane jej ovplyvňovania.

Verím, že zamestnanci, odborári, funkcionári chcú mať možnosť ovplyvňovať všetky činnosti okolo seba, ktoré vytvárajú priestor pre lepšiu kvalitu života, lepšie sociálne postavenie a väčšiu spravodlivosť v spoločnosti.

Nie je to ľahká úloha, ale je veľmi zodpovedná. Je totiž jednoduchšie kráčať v rade a mať relatívny pokoj. Oveľa zložitejšie je však prísť s vlastnou myšlienkou, či predstavou, vysvetliť ju, obhájiť a presvedčiť ostatných, že toto je tá správna cesta k lepšiemu životu. Práve toto bol spôsob, akým sa v minulosti podarilo zmeniť mnohé veci, ktoré ľuďom pomohli zlepšiť kvalitu ich života. Nebolo to vždy jednoduché, mnohokrát bolo potrebné priniesť veľké obete. Ale, ako sa hovorí, „život je jeden z najťažších“.

Chceme, aby ľudia verili v to, čo robia, aby mali záujem poznať pravdu a ak je

to možné, aby za touto pravdou aj stáli a aj ju obhájili!

Odbory majú neskutočnú silu, schopnosť robiť veľké zmeny, ale na to musia mať členov, pripravených nielen čakať, čo dostanú, ale aj dávať. Členov, ktorí dokážu rozmýšľať a meniť veci k lepšiemu.

Kapitál a ľudia stojaci za ním nám neponúknu nič zadarmo. Preto je pre našu prácu taká prioritná otázka profesionalizácie. Musíme pripraviť svojich ľudí - odborne, spoločensky aj politicky. Toto je naša úloha, ktorú musíme riešiť tento rok i tie budúce.

Ak sa nám podarí zamyslieť sa sami nad sebou a pouvažovať, ako môžeme zmeniť aspoň niektoré veci okolo seba, budeme diskutovať so svojimi kolegami, vymieňať si s nimi skúsenosti, názory, tím spravíme prvý krok na vytvorenie väčšieho tlaku na verejnú mienku, na sociálnych partnerov, politikov. Ved' naším cieľom je, aby sa všetkým žilo ľahšie..

Prajem všetkým ľuďom, a hlavne našim členom, funkcionárom, počas celého roka pevné zdravie, dobré zázemie, veľa odvahy a odhodlania spraviť niečo pre seba a zároveň spoločne pre odbory, pre zlepšenie kvality života nás všetkých.

Emil MACHYNA, predseda OZ KOVO

ZAZNAMENALI SME

- 3. december 2013** – zasadnutie Rady OZ KOVO v Bratislave
- 4. decembra 2013** – zasadnutie Rady OZ KOVO v Bratislave
- 5. december 2013** – kolektívne vyjednávanie KZVS príslušníkov HaZZ v Bratislave
- 5. december 2013** – kolektívne vyjednávanie PKZ v spoločnosti HMSK Logistic, Žilina
- 6. december 2013** – kolektívne vyjednávanie PKZ v spoločnosti Arriva, Nitra
- 6. december 2013** – kolektívne vyjednávanie PKZ v spoločnosti Benteler, Malacky
- 6. december 2013** – kolektívne vyjednávanie PKZ v spoločnosti STEFE, Rimavská Sobota
- 9. december 2013** – kolektívne vyjednávanie PKZ v spoločnosti JCI, Lozorno
- 9. december 2013** – kolektívne vyjednávanie PKZ v spoločnosti HCHP, Bernolákovo
- 10. december 2013** – kolektívne vyjednávanie PKZ v spoločnosti Faurécia, Lozorno
- 11. december 2013** – kolektívne vyjednávanie KZVS strojárskvej v Bratislave
- 11. december 2013** – kolektívne vyjednávanie PKZ v spoločnosti Delphi, Senica
- 11. december 2013** – kolektívne vyjednávanie PKZ v spoločnosti HMSK, Žilina
- 12. december 2013** – kolektívne vyjednávanie PKZ v spoločnosti SAD Liorbus, Ružomberok
- 13. december 2013** – kolektívne vyjednávanie PKZ v spoločnosti Eurest, Košice
- 16. december 2013** – kolektívne vyjednávanie PKZ v spoločnosti Embraco, Spišská Nová Ves
- 16. december 2013** – kolektívne vyjednávanie v spoločnosti ZŤS Námestovo
- 16. december 2013** – kolektívne vyjednávanie KZVS zamestnancov ZAD v Žiline
- 17. december 2013** – kolektívne vyjednávanie PKZ v spoločnosti Arriva, Nitra
- 17. december 2013** – kolektívne vyjednávanie PKZ v spoločnosti Kinex, Bytča
- 18. december 2013** – kolektívne vyjednávanie PKZ v spoločnosti Binder Slovakia, Bratislava
- 19. december 2013** – kolektívne vyjednávanie s Asociáciou poskytovateľov služieb zamestnanosti SR (APSZSR) v Bratislave

Z REGIÓNOV

NA ORAVE SA PREPÚŠŤALO

O 89 ľudí menej zamestnáva od januára tohto roku jeden z najväčších výrobcov ferozliatin v strednej Európe - Oravské ferozliatinárske závody (OFZ) Istebné pri Dolnom Kubíne. Hutnícka spoločnosť hovorí o dvoch hlavných dôvodoch: Jednak je to nepriaznivá situácia na trhu s ferozliatinami, ako aj vysoké poplatky, ktoré súvisia s cenami energií - najmä poplatky do Národného jadrového fondu. Ak sa to nezmení, zo 430 súčasných zamestnancov môžu prísť o prácu ďalšie desiatky pracovníkov.

Ako nám potvrdil predseda ZO OZ KOVO OFZ Istebné, František MASLÍK: „Z 89 uvoľnených pracovníkov bolo 80 zamestnaných na dobu určitú, ktorým pracovné zmluvy už nepredžili, ďalších sedem ľudí odišlo do predčasného dôchodku a dvoch ľudí prepustili z organizačných dôvodov“. Podľa člena predstavenstva a.s. OFZ Istebné, Antona SKLÁRČIKA: „Situácia ešte nie je úplne vyriešená, ohrozených máme ďalších 90 až 100 pracovníkov.“

Momentálne má závod v prevádzke tri zo šiestich pecí a v snahe udržať zamestnanosť v tomto podniku, sú zástupcovia zamestnan-

má dosť vysokú nezamestnanosť a tí ľudia v podstate nemajú inú možnosť, len vycestovať niekde do zahraničia,“ dodáva F. MASLÍK.

Riešenie situácie by malo byť známe začiatkom marca a závisieť by malo aj od vývoja trhu. A.SKLÁRČIK hovorí, že by pomohlo aj zníženie poplatkov, ktoré súvisia s cenami energií, najmä do Národného jadrového fondu. „Ak by sme mali rovnaké podmienky, ako má výrobca hliníka, vedeli by sme túto zamestnanosť udržať,“ dodal s tým, že ročne by tak dokázali ušetriť 1 až 1,5 milióna eur. Žiarska hliníkareň bola vlni štvrtou veľkou firmou, ktorú štát poskytol úľavy a podporu pre zacho-

cov ochotní rokovať s vedením aj o možnosti dočasného skrátenia týždennej pracovnej doby. V prípade negatívneho vývoja by sa totiž ďalšie prepúšťanie malo týkať aj ľudí, zamestnaných na dobu neurčitú. „Tam by už bolo viac ako 80 percent ľudí, ktorí majú pracovný pomer na dobu neurčitú,“ spresnil SKLÁRČIK. Zástupca odborov, F.MASLÍK, dodáva: „My urobíme všetko preto, aby k ďalšiemu prepúšťaniu nedošlo. Táto práca je veľmi ťažká a špecifická. Väčšinou sú v závode zamestnaní muži, ich vekový priemer je vyšší. Niektorí dochádzajú aj zo vzdialenejších regiónov, viacerí sú jedinými živiteľmi rodín.“ Nájsť si prácu na hornej Orave tak môže byť pre desiatky prepustených hutníkov problém, nakoľko sa v regióne okrem OFZ nachádza už len jeden hutnícky závod. „Tento región

vanie výroby na Slovensku. Hovorca ministerstva hospodárstva, Stanislav JURIKOVIČ však tvrdí, že rezort už prijatými opatreniami podporil vytváranie predpokladov na stabilitu a znížovanie cien energií. Nad ďalšími zmenami neuvažuje. „Zmenou podmienok podpory elektriny z obnoviteľných zdrojov energií a vysokoúčinnnej výroby elektriny a tepla sa vytvorili predpoklady na znížovanie nákladov, a tým dopadov na ceny elektriny,“ uviedol hovorca ministerstva hospodárstva. Dodal, že ešte regulačný úrad má kompetencie na to, aby znížil sieťové poplatky. V záujme ekonomickej stabilizácie firmy a udržania jej zamestnanosti tak budú pravdepodobne nasledovať ďalšie rokovania, ktoré by nelichotivé prognózy známeho hutníckeho závodu mohli zvrátiť.

(af, zdroj Pravda)

**Najbližšie číslo PRIORÍT
vyjde 25. 2. 2014**

priority

mesačník OZ KOVO, vydáva OZ KOVO v OZK SERVICE, spol. s r.o. Redakcia: ČSA 25, 974 01 Banská Bystrica. Tel. a fax: 048/411 34 73, e-mail: fakova@ozkovo.sk. Redakčná rada: Mgr. Pavel KÚS, predseda, členovia: Ing. Daniela LENGYELOVÁ, Vladimír FILIPČA, JUDr. Simona Schuszteková, Irena ŠKROVINOVÁ, Jozef BURIAN, JUDr. Martin VAVRO. Zodpovedná redaktorka Mgr. Anita Fáková. Grafická úprava a tlač: Tlačiareň D&M, Slovenská Ľupča. ISSN: 1338-3051. Neobjednané rukopisy a fotografie redakcia nevracia. Priority nájdete aj na www.ozkovo.sk

AUTOMOBILOVÝ PRIEMYSSEL

ROK 2013 ÚSPEŠNÝ PRE SLOVENSKÉ AUTOMOBILKY

V minulom roku sme na Slovensku vyrobili takmer milión áut, presnejšie - viac ako 980 tisíc vozidiel. Slovensko je - podobne ako v predchádzajúcom roku - prvou krajinou na svete v počte vyrobených áut na jedného obyvateľa. Vlní to bolo zhruba 171 automobilov na tisíc obyvateľov.

Oproti roku 2012 ide o nárast o 5,8 percenta. Trnavský závod PSA Peugeot Citroën pritom vyrobil vyše 248-tisíc áut, žilinská Kia 313-tisíc a na bratislavský závod Volkswagen pripadá viac ako 419-tisíc vyrobených vozidiel.

Koľko áut by sa malo na Slovensku vyrobiť v roku 2014, zatiaľ známe nie je. „Je možné, že nevyrobíme toľko vozidiel, pretože viacerí výrobcovia pripravujú modelové zmeny,“ povedal prezident Zväzu automobilového priemyslu SR, Jaroslav HOLEČEK. Dodal však, že by to malo byť určite viac ako v roku 2012. Vtedy automobilky na Slovensku vyrobili spolu 926 tisíc vozidiel. „Už sme na hranici kapacít. Ak by sme chceli vyrobiť viac, musela by prísť nová automobilka,“ skonštatoval. Rezervy pre rast však vidí ešte u subdodávateľov, aby sa na Slovensko dovážalo čo najmenej potrebných súčiastok.

Aby sme si toto prvenstvo zachovali, mali by sme podľa neho začať stavať diaľnice, či pracovať na zmene školstva, či rozvoji výskumu a vývoja najmä v malých a stredných podnikoch. Automobilkám by podľa neho pomohla stabilita pracovného práva či flexibilnejší Zákonník práce. „Za posledných 20 rokov sa zastavil rozvoj školstva, výskumu a vývoja a bolo by ho potrebné znova naštartovať. Aj Detroit zamrzol okrem iného na tom, že zanedbal školstvo,“ upozornil Jaroslav HOLEČEK zo ZAP SR.

Zo štúdie s názvom „Národohospodársky význam automobilového priemyslu na Slovensku“, ktorú vypracovala Ekonomická fakulta v Bratislave, pritom vyplýva, že automobilový priemysel vykazuje tretiu najvyššiu pridanú hodnotu na zamestnanca na úrovni 75 tisíc eur. Vďaka automobilovému priemyslu našlo na Slovensku prácu viac ako 200 tisíc ľudí, pričom priamo v automobilkách pracuje vyše 60 tisíc zamestnancov. „Automobilový priemysel, ktorý generuje 26 %

celkového vývozu a zároveň 20 % celkového dovozu, výrazne prispel k pozitívnemu saldu obchodnej bilancie SR. Obchodnú bilanciu tak zlepšil o 4,5 mld. eur,“ dodal Mikuláš LUPTÁČIK, pod vedením ktorého bola štúdia vypracovaná. Ak by automobilový priemysel odišiel zo Slovenska, nezamestnanosť by stúpila na 20,5 percenta, kým teraz je na úrovni 13,64 percenta. Ďalší rast zamestnanosti sa dá dosiahnuť aj bez príchodu ďalšej automobilky, a to lepším presadením slovenských subdodávateľov. „Ak napríklad Johnson Controls pri výrobe sedadiel zistí zlú pružinu, ďaleko ľahšie sa mu komunikuje s dodávateľom, vzdialeným pár metrov od fabriky, ako s tým v Číne,“ povedal HOLEČEK. Na druhej strane, najväčším problémom pre rast zamestnanosti u dodávateľov začína byť nedostatok odborníkov.

V domácej ekonomike aktuálne pôsobí 223 firiem, zameraných na výrobu pre automobilový priemysel. Prítom zhruba 40% z nich sa nachádza do 30 kilometrov od troch hlavných automobilových producentov.

(Zdroj: Sita, upravované redakciou)

ĎALŠIA AUTOMOBILKA NA SLOVENSKU?

Výrobca elektromobilov Tesla plánuje vybudovať nové výrobné haly v Európe a Ázii. Slovensko by mohlo byť v hre o novú automobilku. Tesla predpokladá, že sa jej predaj bude zvyšovať a plánuje preto vybudovať ďalšie výrobné kapacity. Automobilka už jednu malú montážnu halu v Európe má. V Holandskom Tilburgu montuje z dielov dovezených z Kalifornie pre európsky trh svoj Model S. Tesla by však nemusela byť jedinou automobilkou, ktorá by mohla u nás rozvíjať svoje aktivity. Do úvahy totiž prichádza aj automobilka z východu a Slovensko bolo údajne v hre aj o investíciu nemeckej automobilky BMW.

OFICIÁLNE ZDROJE MLČIA

„Agentúra SARIO nezverejňuje podrobnosti o zahraničných investíciách, uzavretých projektoch až do času, kým zahraničný investor nezačne podnikáť kroky k úspešnému etablovaniu sa na Slovensku,“ vyhlásil hovorca Slovenskej agentúry pre rozvoj investícií a obchodu (SARIO), Richard DÍRER. Prezident Zväzu automobilového priemyslu SR, Jaroslav HOLEČEK o vstupe nových automobiliek na Slovensko povedal: „Rokuje sa s viacerými. Určite bežia neoficiálne jednania. Mali sme stretnutie aj minulý mesiac a budeme pokračovať“. Poznamenal však, že ich Tesla neoslovila a o jej záujme investovať na Slovensku nemá žiadne informácie. Agentúra SITA s otázkou o možnom vstupe na Slovensko oslovila aj samotnú automobilku Tesla, tá však nereagovala. Slovensko by podľa pred-

stáviteľov zväzu mohlo nového výrobcu automobilov prilákať kvalifikovanou a relatívne lacnou pracovnou silou. „Samozrejme, že v takýchto prípadoch definitívne rozhodnutie ovplyvňujú aj investičné stimuly, no vzhľadom na to, že v strednej Európe zachovávame viac-menej rovnaké pravidlá ich poskytovania, tak je to o ich štruktúre. No platí už teraz a bude platiť aj do budúcnosti, že takéto sofistikované výroby sú umiestnené a budú fungovať tam, kde sú schopní ľudia,“ povedal Ján PRIBULA zo Zväzu automobilového priemyslu.

LÁKA ICH AJ ČESKO

O nový závod automobilky Tesla má záujem aj Česká republika. „O záujme spoločnosti Tesla Motors investovať v Európe vieme, starostlivo monitorujeme jej aktivity a v USA vyvíjame nevyhnutné kroky pre získanie investície,“ povedala ešte prednedávnom pre idnes.cz Adéla TOMČÍKOVÁ, hovorkyňa českej vládnej agentúry CzechInvest, ktorá láka zahraničných investorov. Viac však prezradiť nechcela. Na slovenských cestách jazdí podľa údajov Zväzu automobilového priemyslu SR zatiaľ len 27 osobných a 8 úžitkových elektromobilov. Hoci elektromobily zatiaľ na Slovensku nie sú príliš rozšírené a vo väčšine krajín sú skôr luxusnou záležitosťou, v iných sa z nich vďaka štátnym dotáciám stáva takmer bežné vozidlo.

KRÁTKO

CONTINENTAL ZVÝŠIL TRŽBY

Nemecký výrobca pneumatík Continental znamená za minulý rok mierny rast tržieb na vyše 33 miliárd eur a predpokladá, že v raste bude pokračovať aj v tomto roku. Spoločnosť uviedla, sa im ho podarilo dosiahnuť aj napriek negatívnym kurzovým vplyvom, a to o 1,7% oproti roku 2012. Podľa vedenia podniku v tomto roku počítajú s ďalším rastom tržieb, približne o 5 %, na 35 miliárd eur.

FIRMOU ROKA 2013 JE CIKAUTXO SK

Firmou roka 2013 sa stala novozámocká firma Cikauto SK. Slovenská dcéra španielskej skupiny, ktorá vyrába súčiastky z gumy pre automobily a tesnenia pre automatické práčky, si ocenenie ekonomického týždenníka Trend prevzala v začiatku januára v koncertnej sieni Slovenskej filharmónie v Bratislave. Druhé miesto v rebričku získal výrobca výmenníkov tepla Swep Slovakia, keď si polepšil z vlnajšej štvrtej priečky. Tretie miesto obsadil producent bezpečnostného softvéru firma Eset.

DOTÁCIA MINISTERSTVA ŠKOLSTVA VOLKSWAGENU

Ministerstvo školstva SR dalo automobilke Volkswagen dotáciu vo výške 350.000 eur-150 tisíc v roku 2013 a 200 tisíc v tomto roku. Ide o peniaze zo štátneho rozpočtu, ktoré má firma použiť na lepšie prepojenie vzdelávania a praxe a odborný výcvik absolventov. Firma Volkswagen Slovakia podala žiadosť na poskytnutie dotácie v rámci pilotného projektu duálneho odborného vzdelávania. Jeho súčasťou je aj jazyková príprava, orientovaná na potreby firmy. Praktické zručnosti budú účastníci získavať priamo v priestoroch výrobných hál. Okrem Volkswagenu takúto podporu dostalo aj súkromné Stredné odborné učilište hutnícke Železiarni Podbrezová. Ministerstvo plánuje v takejto podpore najlepších odborných škôl pokračovať aj v tomto roku.

DO NAŠICH FABRIK CHCÚ VIAC TURISTOV

Vo Volkswagene sa dá povoziť na offroadovej dráhe. Študenti a dôchodcovia zaplatia 2€, ostatní návštevníci štyri. Za túto cenu si môžu pozrieť výrobu áut v bratislavskom Volkswagen. Ak si priplatia niekoľko desiatok eur, môžu si zajazdiť v polmetrovej vode či v štrku na offroadovej trati, dlhej 1,5 kilometra na VW Touareg z tamojšej výroby. Do areálu na prehliadku pustia aspoň päťčlennú skupinu. Ak je záujemcov menej, môžu sa dnu dostať, ak doplatia chýbajúce vstupné. Za posledné dva roky sa takto do závodu prišlo pozrieť vyše 20-tisíc ľudí, mnohí cez cestovnú kanceláriu. Prehliadky dnes robia viaceré fabriky. Žilinskú Kiu takto ročne navštívi 5 až 6 tisíc ľudí, zväčša študentov stredných odborných škôl. Peniaze za návštevu od nich nepýtajú. O takejto forme „turistiky“ uvažuje aj trnavská firma PSA Peugeot, ktorý rokuje s cestovkou Trnava Tourism. Podľa nich je takáto turistika pre firmy dobrou reklamou.

(r, SITA)

AKTUÁLNE

DÔLEŽITÉ ČÍSLA V ROKU 2014

Prinášame vám zoznam mzdových a účtovných súm, platných v roku 2014, ktoré by ste mali poznať, pretože ich budete potrebovať.

Životné minimum

198,09 eura/mesiac - životné minimum 1 plnoletej fyzickej osoby (od 1. 7. 2013)

Minimálna mzda

352 eur - minimálna mesačná mzda od januára 2014
2,023 eura - minimálny hodinový zárobok v budúcom roku

Odmena za nočnú prácu

0,4046 eura - zamestnancovi za hodinu nočnej práce patrí príspevok vo výške 20% minimálnej mzdy za hodinu. Keďže od januára je suma hodinovej minimálnej mzdy 2,023 eura, zamestnávateľ musí takému pracovníkovi vyplatiť najmenej 0,4046 eura za každú hodinu nočnej práce.

Nezdaniteľná časť na daňovníka 2014

Uplatní sa u daňovníka, ktorý za rok 2014 dosiahne základ dane rovný alebo nižší ako 19 809 eura (100-násobok životného minima).

3 803,33 eura - nezdaniteľná časť na daňovníka v roku 2014 (19,2 x životné minimum pre rok 2014, 19,2 x 198,09 eura)

316,94 eura - mesačná nezdaniteľná suma pre zamestnanca

Nezdaniteľná suma v daňovom priznaní v marci 2014

Výška nezdaniteľnej časti základu dane závisí aj od výšky základu dane. Ak základ dane za rok 2013 nepresiahne 100-násobok životného minima, teda **19 458 eur** (100 x 194,58 eura), daňovník má v daňovom priznaní v marci 2014 nárok na celú sumu.

V daňovom priznaní v marci 2014 si uplatní ešte starú sumu **3 735,94 eura** (mesačne 311,32 eura).

Ak základ dane daňovníka za rok 2013 presiahne **19 458 eur**, nezdaniteľná časť sa kráti.

Vypočíta sa ako rozdiel 44,2-násobku životného minima a jednej štvrtiny základu dane, teda 44,2 x 194,58 eura = 8 600,436 eura a 1/4 základu dane daňovníka dosiahnutého z aktívnych príjmov. Výsledok sa zaokrúhľuje na eurocenty nahor.

Nezdaniteľná časť na manželku (manžela)

Nezdaniteľná časť základu dane na manželku (manžela), sa bude môcť uplatniť iba na manželku/manžela, ktorá žije s daňovníkom v spoločnej domácnosti a stará sa o maloleté dieťa, tiež žijúce s daňovníkom v domácnosti, do troch rokov (do šiestich rokov v prípade dieťaťa so zdravotným postihnutím) dieťaťa, alebo ktorá poberala v zdaňovacom období príspevok na opatrovanie, alebo ktorá bola evidovaná na úrade práce.

Túto položku si bude môcť uplatniť manžel na manželku žijúcu s daňovníkom v domácnosti v prípade:

- ak sa stará o vyživované maloleté dieťa, žijúce s daňovníkom v domácnosti alebo
- poberá peňažný príspevok na opatrovanie alebo
- je zaradená do evidencie uchádzačov o zamestnanie alebo
- sa považuje za občana so zdravotným postihnutím alebo sa považuje za občana s ťažkým zdravotným postihnutím.

Materské sa považuje za vlastný príjem manželky,

rodičovský príspevok nie, nakoľko ide o štátnu sociálnu dávku. Ďalšími sociálnymi dávkami sú napríklad prídavok na dieťa, príspevok pri narodení dieťaťa, príspevok na pohreb, príspevok na bývanie.

Ostatné nezdaniteľné časti na daňovníka**Príspevky na doplnkové dôchodkové sporenie**

180 eur - od januára 2014 sa zavádza nová ročná nezdaniteľná časť základu dane na doplnkové dôchodkové sporenie. Daňovník si môže túto nezdaniteľnú časť základu dane uplatniť vo výške preukázateľne zaplatených príspevkov za zdaňovacie obdobie roku 2014. Takto ušetrí na dani maximálne 34,20 eura (alebo 45 eur pri 25% dani).

Príspevky na II. pilier

943,20 eura - v roku 2013 si môže sporiteľ uplatniť túto sumu na dobrovoľné príspevky v II. pilieri V daňovom priznaní v marci 2014 si bude môcť sporiteľ znížiť základ dane o novú nezdaniteľnú časť - sumu preukázateľne zaplatených dobrovoľných príspevkov na starobné dôchodkové sporenie, ktoré odvodil od 1. januára do 31. decembra 2013. Príspevy mohol platiť dôchodkovej spoločnosti pravidelne alebo aj jednorazovo, napríklad pred koncom tohto roka.

Takto si môže sporiteľ znižovať základ dane do roku 2016. Najviac si môže uplatniť ročne dve percentá z čiastkového základu dane (nie z hrubého príjmu). Základ dane zamestnanca je rozdiel medzi príjmami a jeho odvodmi, pri príjmoch z podnikania je základom dane rozdiel medzi príjmami a výdavkami. Táto nezdaniteľná suma nesmie presiahnuť dve percentá zo 60-násobku priemernej mesačnej mzdy v kalendárnom roku, ktorý dva roky predchádza kalendárnemu roku, za ktorý sa zisťuje základ dane.

DAŇOVÉ PRIZNANIE V MARCI 2014

1 867,97 eura - dôležitá hranica príjmu pri podávaní priznania. Podáva ho každý, kto dosiahol v roku 2013 vyšší príjem ako je polovica nezdaniteľnej sumy, ktorá je v roku 2013 suma **3 735,94 eura**

Daňový bonus za rok 2013

2 026,20 eura - na daňový bonus má nárok ten, kto dosiahol za rok 2013 príjmy vyššie ako 2 026,20 eura

Podľa zákona o dani z príjmov má počas roka zamestnanec nárok na mesačný daňový bonus len vtedy, ak jeho príjem v tom mesiaci je aspoň polovica mesačnej minimálnej mzdy. Minimálna mzda v roku 2013 je 337,70 eura.

Do konca roku 2013 musel mesačne zarobiť najmenej 168,85 eura a od januára 2014 to už bude **176 eur**, keďže minimálna mzda je od januára 2014 suma 352 eur.

21,03 eura - bonus za obdobie január až jún 2013 na jedno dieťa mesačne

21,41 eura - bonus za obdobie júl až december 2013

254,64 eura - suma ročného daňového bonusu za rok 2013

Daňový bonus v roku 2014

Ak spĺňate podmienky, môžete si v roku 2014 v období od januára do júna uplatniť na jedno dieťa daňový bonus vo výške **21,41 eura** mesačne.

Výška daňového bonusu sa upravuje každý rok k 1. 7. a tak sumy platné od júla 2014 do konca roku 2014 budú známe až v priebehu roku 2014.

Prídavok na dieťa od januára 2014

23,52 eura mesačne na jedno dieťa

Daň z príjmu

19% daň z príjmu - sadzba dane z príjmu, ktorý ne-

presiahne 176,8-násobok sumy platného životného minima, to je 35 022,31 eura

25% daň z príjmu - sadzba dane z príjmu, ktorý presiahne 176,8-násobok sumy platného životného minima, to je 35 022,31 eura

Výška paušálnych výdavkov

40%, maximálne **420 eur** mesačne, **5 040 eur** ročne - ak si nevediete jednoduché alebo podvojnú účtovníctvo a dosahujete príjmy podľa § 6

Stravné ako výdavok

4 eurá - výška stravného na tuzemských pracovných cestách pre časové pásmo 5-12 hodín

6 eur - výška stravného na tuzemských pracovných cestách pre časové pásmo 12-18 hodín

9,30 eura - výška stravného na tuzemských pracovných cestách pre časové pásmo nad 18 hodín

0,183 eura/km - sadzba náhrady za používanie osobného cestného motorového vozidla pre podnikanie

Priemerná mzda*

805 eur

*mesačná nominálna mzda zamestnanca hospodárstva SR v roku 2012

Sociálne poistenie

133,42 eura - minimálne odvody od januára pre SZČO

4 830 eur - od 1. júla 2014 vzniká povinné nemocenské poistenie a povinné dôchodkové poistenie tým samostatne zárobkovo činným osobám (SZČO), ktorých príjem (bez odpočítania výdavkov) bol za rok 2013 vyšší ako 12-násobok minimálneho vymeriavacieho základu platného v roku 2014 (12 x 402,50 eur = 4 830 eur)

402,50 eura - minimálny vymeriavací základ za obdobie od 1. januára 2014 do 31. decembra 2014 je určený pre povinne poistenú samostatne zárobkovo činnú osobu a dobrovoľne poistenú osobu vo výške 50% jednej dvanástiny všeobecného vymeriavacieho základu za kalendárny rok, ktorým dva roky predchádza kalendárny rok, v ktorom sa platí poisťné na sociálne poistenie

4 025 eur - maximálny vymeriavací základ platný od 1. januára 2014 do 31. decembra 2014 je už jednotný pre všetky fondy sociálneho poistenia - nemocenské

poistenie, dôchodkové poistenie, poistenie v nezamestnanosti, garančné poistenie, rezervný fond solidarity (s výnimkou úrazového poistenia).

Zdravotné odvody

56,35 eura - minimálne odvody pre SZČO od januára, najmenej 14% z minimálneho základu 402,50 eura

Zdravotné odvody z dividend

- výška preddavku na poisťné je najviac vo výške určenej sadzbou poisťného 14% zo 60-násobku priemernej mesačnej mzdy

Odvodová výnimka pre študentov z dohôd

68 eur - do takéhoto príjmu neplatia odvody študenti do 18 rokov

159 eur - do takéhoto príjmu neplatia odvody z dohôd o brigádnickej práci študenti nad 18 rokov

Výnimka z neplatenia poisťného sa naďalej bude uplatňovať písomne u zamestnávateľa prostredníctvom Oznámenia a čestného vyhlásenia k dohode o brigádnickej práci študenta. Ak má študent viacerých dohôd o brigádnickej práci študenta, výnimku si môže uplatniť iba na jednu dohodu.

Ak hraničnú sumu študenti presiahnu, platia poisťné na dôchodkové poistenie z rozdielu medzi dosiahnutým príjmom a touto sumou.

ŠTÁT CHCE ZACHRÁNIŤ ZANIKAJÚCE REMESLÁ

Málo remeselníkov, priveľa sociálnych pracovníkov a neprihliadanie na potreby trhu práce. S týmto problémom sa Slovensko pasuje už roky. Prvý krok k riešeniu navrhuje ministerstvo školstva.

Vpracovalo dva zoznamy študijných a učebných odborov. Jeden obsahuje 39 odborov, ktorých absolventi chýbajú na trhu práce. V druhom je šesť nadbytočných odborov. Rezort plánuje zmeniť ich financovanie a prilákať k remeslu napríklad mäsiarov, čalúnnikov, kominárov či umeleckých keramikárov.

V zozname 39 odborov, ktoré by mali dostať viac financií, dominujú pomaly vymierajúce remeslá. „Snažíme sa optimalizovať systém fungovania odborného vzdelávania prostredníctvom potlačania nadbytočných odborov do úzadia a, naopak, preferovaním nedostatkových odborov,“ vysvetlil hovorca ministerstva školstva Michal KALIŇÁK.

V polovici januára vzala na vedomie oba zoznamy aj Vláda SR. Platíť by mali od januára 2015, keď sa začnú využívať spolu s novým zákonom o financovaní škôl. Podľa neho by po novom viac peňazí mali dostať najmä strojársky alebo stavebne zamerané učňovské odbory, menej napríklad školy s vybranými odbormi pomaturitného štúdia či dvojočnej maturitnej nadstavby. Rezort školstva zatiaľ nepozná presný mechanizmus financovania. Ten by mal byť podľa M. KALIŇÁKA vysvetlený v novom zákone o financovaní regionálneho školstva. Tieto opatrenia majú zabezpečiť, aby sa na školách nekopili absolventi, ktorí neskôr končia na úradoch práce. V zozname odborov, ktorých absolventi dnes na trhu práce chýbajú, uviedlo ministerstvo celkovo 39 odborov. Okrem stavebníckych a strojárskych sa v nich objavili aj zanikajúce remeslá ako kominár, chovateľ oviec, technik obuvníckej výroby či rybár. V nedostatkových odboroch dnes podľa ministerstva školstva študuje necelých 1 900 žiakov. Naopak, v odboroch, ktoré produkujú viac absolventov, ako trh práce potrebuje, študuje v súčasnosti vyše 10-tisíc žiakov. Ide napríklad o štúdium spoločného stravovania, grafiky digitálnych médií či strojárstva zameraného na podnikanie a služby. Zoznamy odborov plánuje rezort každoročne aktualizovať, aby zachytil meniace sa trendy.

Otázne je, ako na zmeny zareagujú samotné školy. S vyššou podporou nedostatkových odborov súhlasia, ubratíu peňazí z prebytočných sa však bránia. „Podľa mňa je zbytočné určovať, koľko mäsiarov, inštalatérov alebo strojárův tu potrebujeme. Trh práce je otvorený, a ak nám ľudia budú odchádzať do zahraničia, vrátíme sa tam, kde sme boli,“ hovorí Peter DULENČIN, riaditeľ Spojenej školy Juraja Henischa v Bardejove, ktorá ponúka aj niekoľko odborov, zaradených do zoznamu nadbytočných. V prípade schválenia zákona neplánuje ich obmedzenie, rozhodnutie nechá na samotných žia-

koch. „Triedu môžeme otvoriť, len ak máme dostatočný počet žiakov. Ak by sa rozhodli, že chcú študovať radšej iné odbory, nič s tým nemôžeme robiť,“ vysvetľuje. S príkladom žiakov na niektoré nedostatkové programy je už dnes problém. Podľa Duleňčina nepomáhajú ani náborové na základných školách a mnohé odbory doslova udržiavajú pri živote. Zmenu postoja spoločnosti však nemožno čakať zo dňa na deň. „Samozrejme, môžete sa brániť tým, prečo sa má niekto odrazu učiť za kachliara. Ale je to o diskusií, aby rodičia aj na základe zverejnených zoznamov vedeli, ktoré profesie chýbajú a že sa v nich dieťa uplatní,“ objasňuje štátny tajomník ministerstva školstva Štefan CHUDOBA. Dodáva, že je dôležité, aby sa prinavrátila hrdosť za vykonávanie remesla. „Preto sa zakladali cechy, aby sa pestovala hrdosť ľudí k profesií. Remeselníci sa snažili pracovať kvalitne, šíriť dobré meno svojej rodiny a robili všetko preto, aby si ho nepokazili.“

Odbory, ktoré treba posilniť

- geológia, geotechnika a environmentalistika
- mechanik banských prevádzok
- zlievačstvo, hutník
- nástrojár, obrábač kovov
- klampiar – stavebná výroba, klampiar – strojárská výroba, lakovník
- elektromechanik – silnoprádová technika
- chemik operátor, gumár, plastikár
- potravinárstvo – potravinár, kvalifikár, mäsiar, pekáč, mlynár a cestovínár
- biochemik – mliekarská výroba
- technik obuvníckej výroby, obuvník
- drevárstvo a nábytkárstvo – drevárstvo, nábytkárstvo
- čalúnnik
- operátor tlače, polygraf, tlačiar, polygraf, knihár
- tesár, kachliar, podlahár, strechár, kominár
- elektrotechnika v doprave a telekomunikáciách
- agropodnikanie – farmárstvo
- zahradníctvo – záhradná a krajinárska tvorba, vinohradníctvo a ovocinárstvo – prevádzka
- poľnohospodár – mechanizácia
- rybár, chovateľ – chov oviec
- umelecký kováč a zámočník, umelecký keramikár

Nadbytočné odbory

- strojárstvo
- strojárstvo – podnikanie a služby
- operátor ekologických zariadení
- mechanik počítačových sietí
- grafik digitálnych médií
- spoločné stravovanie

Z odborovej kuchy

PRIORITOU KOZ SR JE BOJ S CHUDOBOU

Prioritou Konfederácie odborových zväzov (KOZ) SR v tomto roku je aj naďalej boj s chudobou. Novinárov o tom informovali v polovici januára na tlačovej besede. Ako hlavný nástroj využijú odborári minimálnu mzdu. „Naším cieľom je dosiahnuť 60 % z priemeru mzdy v hospodárstve,“ uviedol Jozef KOLLÁR, prezident KOZ SR. Podľa neho by stanovený cieľ radi dosiahli do roku 2015, kedy konfederácia osláví 25. výročie vzniku.

V oblasti zamestnanosti sa v roku 2014 zamerajú najmä na rizikové skupiny. Prioritou v sociálnej oblasti je zrušenie zďaňovania sociálneho fondu. „Sociálny fond stratil opodstatnenie, pretože akékoľvek jedno euro, ktoré sa zo sociálneho fondu vydá, je zďaňované,“ poznamenal KOLLÁR. Dodal tiež, že konfederácia rokuje s ministerstvom financií o tom, aby sa istý okruh v sociálnom fonde nezďaňoval. Pri bezpečnosti a ochrane zdravia pri práci sa KOZ zameria na úrazové poistenie. „Všetci dobre vieme, že úrazové poistenie, ktoré nie je ani jeden mesiac vyčerpané, sa presúva do dôchodkového poistenia. Konfederácia chce vytvoriť zábranný fond, ktorý zabezpečí, že časť z úrazového poistenia sa vyčlení“ podotkol prezident KOZ SR. O zábrannom fonde by mala rozhodovať tripartita. Vyčlenené prostriedky by sa mali použiť na prevenciu a na rekondičné pobyty pre tých, ktorí pracujú v zdraví škodlivom prostredí.

Na jeseň tohto roku by mal začať fungovať aj projekt Odborárskeho ombudsmana, ktorým chce KOZ SR rozšíriť formu pomoci svojim členom.

KOVÁCI CHCÚ ČIERNE LISTINY ZAMESTNÁVATEĽOV

V stredu, 15. januára 2014, sa v Košiciach uskutočnilo stretnutie zástupcov Odborového zväzu (OZ) KOVO s novinármi. Cieľom bolo poukázať na stav a úroveň dodržiavania pracovno-právnych predpisov na Slovensku i na možnosti riešenia tohto problému.

Ako totiž v úvode stretnutia zdôraznila podpredsedníčka OZ KOVO, Monika BENEDEKOVÁ, pokuty pre zamestnávateľov v tomto smere nezaberajú a preto OZ KOVO prichádza s návrhom sprístupňovať tzv. verejný zoznam hanby. Na stránke centrály Národného inšpektorátu práce by boli zverejnené akési „čierne listiny“ neseriózných zamestnávateľov, ktorí dlhodobo a opakovane porušujú pracovnoprávne predpisy na úkor zamestnancov.

Kováči zároveň žiadajú, aby sa pokuty za porušovanie Zákona práce či kolektívnych zmlúv udeľovali prioritne zodpovedným vedúcim pracovníkom, a nie zamestnávateľom ako právnickým osobám. Ako totiž potvrdila Monika BENEDEKOVÁ: „Účinnosť opatrení, ktoré sa vyvodzujú voči zamestnávateľom pri porušovaní právnych predpisov, najmä v pracovnoprávnych vzťahoch, je veľmi nízka.“ Dodala, že zamestnávateľia niekedy pokuty prenášajú na zamestnancov, napríklad tým, že im nevyplácajú variabilnú zložku mzdy.

Členovia predsedníctva OZ KOVO, Ján ŠLAUKA a Jozef BALICA, podčiarkli pred novinármi časté porušovanie právnych predpisov. Podľa štatistických údajov Národného inšpektorátu práce došlo za rok 2012 na Slovensku k porušeniam Zákonníka práce, kolektívnych zmlúv, či zákona o bezpečnosti a ochrane zdravia pri práci vo vyše 44.700 prípadoch. Prítom oficiálne nepodchytených prípadov je niekoľkonásobne viac. Počet pokút, uložených organizáciám za porušenia v oblasti pracovno-právnych vzťahov za dané obdobie bol 1278. Z nich boli len štyri individuálnymi sankciami, udelenými priamo zodpovednému vedúcemu, ktorý spôsobil, alebo navádzal k porušeniu právnej normy. „Najčastejšie porušenie zákonníka práce, kolektívnych zmlúv či pracovných zmlúv sa dotýkajú mzdových otázok, to znamená nepriznanie časti mzdy, nevyplácanie rôznych príplatkov, ktoré patria zamestnávateľovi, takisto nesprávne zaraďovanie zamestnancov podľa katalógu pracovných činností. Všetky tieto kroky zamestnávateľa idú na úkor poškodenia príjmu zamestnancov,“ uviedol J. BALICA. Nespravodlivé odmeňovanie svojvoľným nepriznaním časti mzdy spôsobuje nižší príjem, zhoršenie kvality života a psychickú frustráciu, či sklamanie zamestnanca nad postupom zamestnávateľa. „Dôsledkom sú nervozita, zlá atmosféra medzi zamestnancami, psychická nepohoda, prenášajúca sa aj do rodinných a spoločenských vzťahov,“ konštatoval J. BALICA.

Aj touto tlačovou besedou sa OZ KOVO rozhodlo dostať do povedomia podnikateľskej verejnosti tento negatívny sociálny fenomén a do povedomia širokej verejnosti neprijateľnosť takéhoto stavu s tým, že podobné informácie bude v spolupráci s Národným inšpektorátom práce zverejňovať v pravidelných intervaloch.

(R. Brázdovič, r)

REHABILITÁCIE NAMIESTO REKONDIČNÝCH POBYTOV?

Zmenou zákona sa v roku 2012 začali rekondičné pobyty zamestnancov nahrádzať rehabilitáciami. Deje sa tak v záujme zamestnanca, alebo ide len o ľahšiu a lacnejšiu cestu pre zamestnávateľa?

Keď sa v roku 2012 zmenil Zákon č.132 / 2010 Zb.z., ktorý umožňoval zamestnancom, pracujúcim na vysoko rizikových pracoviskách, absolvovať v rámci regenerácie týždňové rekondičné pobyty v liečebných zariadeniach, ktoré plne hradil zamestnávateľ, mnohí sa chytali za hlavu. Úprava zákona totiž ponúkla zamestnávateľom možnosť nahradit' ucelené týždňové liečebné turnusy pre svojich zamestnancov lacnejšími, ambulantnými rehabilitáciami.

Po príklad netreba chodiť ďaleko. Jedna z najväčších hutníckych prevádzok v strednej Európe - a.s. Oravské ferrozliatinárske závody (OFZ) Istebné - sa pracou s tekutým kovom zaoberá už viac ako polstoročie. Vzhľadom na množstvo negatívnych faktorov - akými sú jedovaté chemické výpary, vysoká prašnosť, hlučnosť, tepelné rôzne iné formy žiarenia atď. - ktorých hranice sú niekoľkonásobne prekročené, boli zamestnanci v minulosti zaradení do najrizikovejšej pracovnej kategórie č.1.

Po úprave zákona sa špecifikácia kategórií sice zmenila, ale aj dnes sú hutníci z hľadiska zdravotných rizík zaradení do najvyšších kategórií - a to č.3 a č.4. Táto charakteristika sa pritom týka zhruba 60% zamestnancov podniku OFZ Istebné. Dohoda so zamestnávateľom, ktorý v dvojiročných až trojiročných intervaloch hradil každý rok týždňové rekondičné pobyty vybraným zamestnancom v Liečebných kúpeľoch Lúčky pri Ružomberku, bola jasná a k obojstrannej spokojnosti.

Úpravou hore spomínaného zákona však vznikla pre zamestnávateľa možnosť nahradit' týždňové rekondičné pobyty dvojtýždňovými rehabilitáciami, v rámci ktorých dochádzali vybraní zamestnanci do dohodnutého zdravotného strediska a tu im po vstupnej prehliadke a odporúčaní odborného lekára zostavili program ambulantných rehabilitačných a fyzioterapeutických procedúr. V praxi to znamenalo, že zamestnanec sa počas 2 týždňov denne dostavil do spomínaného strediska, absolvoval tri - štyri procedúry, prípadne zrelaxoval v miestnom bazéne a potom opäť cestoval domov. Ako nám potvrdil predseda ZO OZ KOVO OFZ Istebné, František MASLÍK: „Pre mnohých zamestnancov to zo začiatku bolo rozčarovanie. Zvykli si na pravidelný, oddychový režim v kúpeľoch, ktorý bol pre mnohých aj istou formou dovolenky bez stresu, pracovných či domácich povinností. Neskôr však súhlasili aj s rehabilitáciami, keďže aj cez víkend mohli byť doma a po absolvovaní procedúr ešte stihli prácu okolo domu.“ Či sa však naháňaním medzi jednotlivými procedúrami a domácimi povinnosťami stihli zamestnanci aj zregenerovať, je otázne. „Chceme spraviť akúsi anketu spokojnosti našich zamestnancov s takýmto rehabilitáciami a na základe toho uvidíme, či budeme rokovať so zamestnávateľom o návrate k rekondičným pobytom“ dodáva F.MASLÍK. Zároveň sa však zamýšľa nad efektívnosťou rehabilitácií: „Myslím, že tie rekondičné pobyty boli zo zdravotného hľadiska pre zamestnancov výhodnejšie. Zákon však neupravuje, či zamestnávateľ má voliť jedno alebo druhé“. Aj preto väčšina zamestnávateľov volí rehabilitácie, nakoľko sú pre nich finančne výhodnejšie. „Možno by v zákone mala byť formulácia, aby sa rehabilitácie vystavovali zamestnancom len „na požiadanie“ - napr. pri opatere malých detí, zdravotne postihnutého alebo nevládneho člena rodiny a pod.. Potom by bola litera zákona dodržaná

a zároveň urobené maximum pre regeneráciu zamestnancov, denne-denne vystavených škodlivému pracovnému prostrediu“ - uzatvára F.MASLÍK.

Rovnako otáznou však je, či s tým zamestnávateľ bude súhlasiť - súkromné zdravotné stredisko, v ktorom zamestnanci OFZ Istebné absolvujú rehabilitačné procedúry, sa totiž nachádza v Dolnom Kubíne - nepomerne bližšie k bydlisku zamestnancov - a pre zamestnávateľa je finančne výhodnejšie.

Aj preto sme sa opýtali právnej zástupkyne OZ KOVO na výklad spomínaného zákona, na fakt, čo je pre zamestnancov skutočne výhodné i na to, či sa nahrádzaním rehabilitácií namiesto rekondičných pobytov neobchádza zákon.

Odpovedá JUDr. Renáta MATEJOVÁ, právna zástupkyňa Metodického pracoviska OZ KOVO Banská Bystrica

„Právna úprava rekondičných pobytov pre zamestnancov je obsiahnutá v zákone č. 124/2006 Z. z. o bezpečnosti a ochrane zdravia pri práci a o zmene a doplnení niektorých zákonov, konkrétne v ust. §-u 11 ods. 1 sa uvádza, že zamestnávateľ je v záujme predchádzania vzniku chorôb z povolania povinný zabezpečovať rekondičný pobyt zamestnancovi, ktorý vykonáva vybrané povolanie. Rekondičný pobyt je aj rehabilitácia v súvislosti s prácou, ktorú zamestnávateľ zabezpečuje zamestnancovi priebežne počas výkonu práce. Rekondičný pobyt alebo rehabilitácia v súvislosti s prácou sú určené zamestnancom ako kompenzácia škodlivej práce alebo škodlivých podmienok. Z uvedeného paragrafového ustanovenia je zjavné, že zamestnávateľ môže pre zamestnancov zabezpečiť alebo rekondičný pobyt alebo rehabilitáciu, keďže zo zákona vyplýva, že rekondičným pobytom je aj rehabilitácia. Rozhodne týmto postupom zamestnávateľ neobchádza zákon, nakoľko právna úprava dáva bez akéhokoľvek obmedzenia zamestnávateľovi možnosť rozhodnúť sa pre zabezpečenie rekondičného pobytu alebo rehabilitácie. To, či je to pre zamestnancov výhodné, musia posúdiť zamestnanci, ktorí absolvovali rekondičný pobyt a aj rehabilitáciu. V každom prípade je to výhodné pre zamestnávateľa, keďže náklady na rehabilitáciu sú niekedy pre zamestnávateľa nižšie ako náklady, vynaložené na zabezpečenie rekondičných pobytov. Z môjho pohľadu je pre zamestnancov výhodnejšie zabezpečenie účasti na rekondičných pobytach,

keďže zamestnanci nastupujú na rekondičný pobyt prvý deň a intenzívne až do jeho skončenia majú vypracovaný program s prihliadnutím na expozíciu zamestnancov faktorom práce a pracovného prostredia. Čo sa týka zabezpečenia rehabilitácie, v tomto prípade zamestnanci absolvujú v podstate ambulantnú liečbu. Niekedy to môže byť náročnejšie z toho dôvodu, že zamestnanci musia denne dochádzať na rehabilitáciu. Dĺžka rekondičného pobytu je 7 dní; dĺžka rehabilitácie v súvislosti s prácou je najmenej 80 hodín v priebehu dvoch rokov. Rekondičný pobyt má spravidla nadväzovať na čerpanie dovolenky a bez vážnych dôvodov sa nemôže prerušiť. Rehabilitácia v súvislosti s prácou nemusí nadväzovať na čerpanie dovolenky. Zamestnancovi sa musí na celý čas rekondičného pobytu zabezpečiť programovo riadený zdravotný režim, ubytovanie a celodenné stravovanie. Ubytovanie a celodenné stravovanie sa nezabezpečuje pri rehabilitácii v súvislosti s prácou. Uvedenú problematiku podrobnejšie upravuje vyhláška MZ č. 148/2010 Z. z. o účele, obsahu a rámcových programoch rekondičného pobytu.“

Názor špecialistu BOZP OZ KOVO Metodického pracoviska Banská Bystrica, Ladislava FILIPKA:

„Povinnosť pre zamestnávateľov - zabezpečiť rekondičné pobyty a rehabilitácie - je stanovená pre zamestnancov, vykonávajúcich predovšetkým rizikové práce. Aktuálny právny stav však dovoľuje rozšíriť tento okruh zamestnancov aj pre nerizikové kategórie. Zamestnávateľ má - v spolupráci s lekárom pracovnej zdravotnej služby a po dohode so zástupcami zamestnancov, vrátane zástupcov zamestnancov pre bezpečnosť - vypracovať zoznam zamestnancov, ktorí budú povinní rekondičné pobyty či rehabilitácie absolvovať.“

Súčasný právny stav umožňuje dve alternatívy: Rekondičný pobyt, alebo rehabilitáciu v súvislosti s prácou, ktorú zamestnávateľ zabezpečuje zamestnancovi priebežne počas výkonu práce.

Z praxe máme poznatky, že u niektorých zamestnávateľov sa osvedčilo poskytovanie rehabilitácií na úkor rekondičných pobytov. Je nutné rešpektovať prejav vôle zamestnancov a po vzájomnej dohode stanoviť, čo je pre nich výhodnejšie.“

Anita Fáková

Kúpele Lúčky

AKTUÁLNE

ŠTATUTÁRI FIRIEM BEZ
GARANČNEHO POISTENIA

Osoby, ktoré sú zodpovedné za plnenie povinností zamestnávateľa v sociálnom poistení, nebudú od 1. januára 2014 garančne poistené. Ide o ľudí, ktorí sú štatutárnym orgánom, členom štatutárneho orgánu alebo o zamestnancov, ktorí majú najmenej 50-percentnú účasť na majetku zamestnávateľa. Vyplýva to z novely zákona o sociálnom poistení. Rezort práce a sociálnych vecí svoj krok zdôvodňuje tým, že tieto osoby majú vplyv na výsledky hospodárenia zamestnávateľa a nesú zodpovednosť za neplnenie povinností odvádzať poistné na sociálne poistenie.

Štatutári firiem alebo zamestnanci, ktorí majú najmenej 50-percentnú účasť na majetku zamestnávateľa, tak nebudú v prípade vzniku platobnej neschopnosti zamestnávateľa krytí dávkou garančného poistenia. „Predpokladá sa, že v roku 2014 nebudú mesačne vyplatené štyri dávky garančného poistenia s priemernou sumou 1 323 eur,“ uvádza ministerstvo práce a sociálnych vecí. Pri dôchodkových dávkach počíta ministerstvo s postupným vplyvom, ktorý bude v krátkodobom horizonte zanedbateľný. To, že zamestnávateľ zamestnáva takúto fyzickú osobu, bude povinný oznámiť Sociálnej poisťovni pri prihlasovaní zamestnanca na sociálne poistenia a súčasne bude povinný túto informáciu uviesť aj na tlačive Potvrdenie zamestnávateľa na účely nároku na dávku garančného poistenia.

PROBLÉMY S BEŽNÝMI
VÝDAVKAMI MÁ 75%
SLOVÁKOV

Až tri štvrtiny Slovákov priznávajú problémy s platením bežných výdavkov. Vo svojej najnovšej analýze na to poukazuje Poštová banka na základe údajov Štatistického úradu. Tie totiž ukázali, že až 76 percent slovenských domácností má ťažkosti s platením výdavkov, medzi ktoré patria napríklad nákupy oblečenia, potravín, či chovateľských potrieb.

Najvyšší podiel domácností s takýmto ťažkosťami je v Banskobystrickom kraji, pričom práve tento región má jednu z najvyšších mier nezamestnanosti na Slovensku a bez práce je tu takmer každý piaty ekonomicky aktívny obyvateľ. To sa zákonite premieňa aj do finančnej situácie tamojších domácností.

Naopak, najmenší podiel domácností s ťažkosťami je v Bratislavskom kraji. Aj v hlavnom meste však takéto problémy priznáva až sedem z desiatich domácností. Väčšie ťažkosti s platením účtov však pociťujú najmä neúplné rodiny s deťmi, ale aj dôchodcovia. Zvyčajné výdavky sú postrachom najmä pre neúplné rodiny s deťmi. Ťažkosti s platením účtov má takmer 86 percent spomedzi domácností, v ktorých žije len jeden rodič s aspoň jedným dieťaťom. Bežné výdavky robia ťažkosti až 8 z 10 dvojčlenných domácností, v ktorých žije aspoň jeden dôchodca. Najviac z výplat slovenským domácnostiam pritom odkrajujú účty za bývanie, vodu, elektrinu a plyn. Tieto náklady tvoria viac ako pätinu spotrebných výdavkov Slovákov. Ťažkosti s platením celkových nákladov na bývanie má tak až 92 percent slovenských domácností.

PLATY ÚSTAVNÝCH
ČINITEL'OV ZMRAZIA

Platy ústavných činiteľov sa v roku 2014 zmrazia. Vyplýva to z novely zákona o platových pomeroch niektorých ústavných činiteľov, ktorú schválil slovenský parlament.

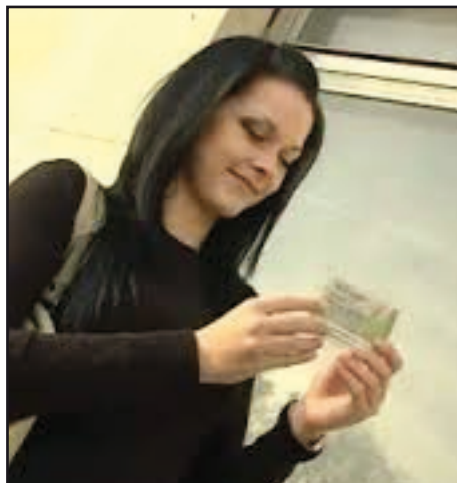
Platy ústavných činiteľov, sudcov, prokurátorov a verejného ochrancu práv tak podľa návrhu zostanú

na úrovni roka 2013. Zmrazením chce vláda ušetriť 8,2 milióna eur, s ktorými sa počíta pri zostavovaní budúročného štátneho rozpočtu. Sudcom a prokurátorom zostane trinásť a štrnásť plat.

NOVÝ OBČIANSKY PREUKAZ
S ČIPOM

Už od januára je možné nahlásenie či odhlásenie trvalého a prechodného pobytu prostredníctvom internetu. Umožniť to má nový typ občianskeho preukazu s čipom, takzvaná elektronická identifikačná karta (eID), ktorý začali vydávať 2. decembra 2013.

Ak občan požiada, aby k nemu získal aj zaručený elektronický podpis (ZEP), bude môcť od 2. januára využívať na komunikáciu s úradmi internet. O nové občianske preukazy s čipom zatiaľ požiadalo vyše desaťtisíc ľudí, tretina z nich má záujem aj o elektronický podpis. Momentálne má pri sebe takýto občiansky preukaz vyše 160 občanov Slovenska. V priebehu budúceho roku by mali postupne pribúdať služby, ktoré budú využívať elektronický podpis pri komunikácii so štátnymi úradmi. V prvej polovici by to mali byť napríklad aj záležitosti okolo evidencie motorových vozidiel. Celý projekt v hodnote 46,5 milióna eur je hradený z Operačného programu informatizácia spoločnosti, jeho ďalšiu prevádzku už bude rezort vnútra platiť sám.

RODIČIA DETÍ
S PRIESTUPKAMI PRÍDU
O PRÍDAVKY

Rodičia, ktorých deti páchajú priestupky, prídu o detské prídavky. Vyplýva to z novely zákona o prídavku na dieťa, ktorej účinnosť začína v januári 2014.

Podľa nej sa určí osobitný príjemca prídavku a príplatku k prídavku na dieťa - zvyčajne obec - a to pri nedbaní o riadne plnenie povinnej školskej dochádzky, uložení výchovného opatrenia a spáchaní priestupku dieťaťom. Pri opakovanom páchaní priestupku sa prídavok rodičom odoberie. Na prídavok na dieťa budú mať nárok aj tí rodičia, ktorých nezaopatrené dieťa študuje na vysokej škole a jeho štúdium presiahlo štandardnú dĺžku štúdia, určenú pre daný študijný program najviac o dva akademické roky. Terajšie prihladenie len na štúdium v rámci štandardnej dĺžky štúdia sa podľa rezortu práce prejavilo aj vo zvýšení administratív, súvisiacej s konaním a rozhodovaním o nároku na prídavok a príplatok k prídavku zo strany úradov práce, sociálnych vecí a rodiny. Súčasťou schválenej novely je aj nové opatrenie, aby rodičia po dovŕšení troch rokov veku dieťaťa úradom práce a sociálnych vecí oznamovali, akým spôsobom a kde bude zabezpečovaná starostlivosť o dieťa do začiatku plnenia povinnej školskej dochádzky.

KRÁTKO

ZÁUJEM INVESTOROV O NOVU DUBNICU
RASTIE

Kórejská spoločnosť Daejung Europe, s.r.o., prinesie do Novej Dubnice 70 až 100 nových pracovných miest a reinvestuje tu asi 3 milióny eur. Mesto už s výrobcom plastových komponentov pre automobilový priemysel podpísalo zmluvu, na základe ktorej má do polovice novembra vybudovať v priemyselnom parku inžinierske siete a pripraviť túto zónu pre nového investora. Spoločnosť chce totiž v Novej Dubnici vybudovať vlastnú halu. Daejung už v regióne pôsobí, vo výrobnej hale v Dubnici nad Váhom zamestnáva asi 250 ľudí. Rozširovanie výroby kórejskej spoločnosti súvisí aj s rozmachom spoločností Kia a Hyundai. Mesto Nová Dubnica v súčasnosti rokuje aj s investorom zo Švajčiarska. Jeho názov však od podpisu zmluvy nechcú konkretizovať. Vďaka tomuto investorovi by však v Novej Dubnici mohlo pribudnúť ďalších 70 až 100 pracovných miest.

SIEMENS ZVÝŠIL OBRAT O VYŠE 8 PERCENT

Za obchodný rok, ktorý sa skončil 30. septembra 2013, zvýšila slovenská spoločnosť Siemens, s.r.o., svoj obrat medziročne o 8,4 % na 178 miliónov eur. Osem spoločností skupiny Siemens na Slovensku dosiahlo počas tohto obdobia celkový obrat 510 miliónov eur. „Na raste obratu Siemens, s.r.o., v minulom obchodnom roku sa pozitívne odrazili pokračujúce investície z európskych fondov do železničnej infraštruktúry, ako aj oživenie investícií zo strany súkromného sektora,“ informoval generálny riaditeľ firmy Siemens, Vladimír SLEZÁK, ktorý je aj hlavným predstaviteľom koncernu Siemens AG na Slovensku. Počet zamestnancov Siemens, s.r.o., vzrástol ku koncu septembra 2013 o 46 % na 1063 ľudí. Tento nárast bol spôsobený najmä integráciou divízie Corporate Technology do spoločnosti Siemens Program and System Engineering k 1. januáru 2013. K rastu prispeli aj rozširujúce sa kompetenčné, inžinierske a softvérové centrá, v ktorých momentálne pracuje 59 % zamestnancov spoločnosti.

INFLÁCIA V DECEMBRI KLESLA NA 0,4 %

Za obdobie minulého roka dosiahla inflácia na Slovensku v priemere 1,4 %. V medzimesačnom porovnaní ceny v decembri oproti novembru poklesli o 0,1 percenta. Tempo rastu cien na Slovensku aj naďalej spomaľuje. Podľa údajov Štatistického úradu SR totiž v decembri medziročná inflácia, meraná národnou metodikou, dosiahla iba 0,4 %. V novembri rástli ceny na medziročnej báze o 0,5 %. V priemere za obdobie minulého roka tak inflácia na Slovensku dosiahla 1,4 %.

Na medziročnej báze vzrástli najmä ceny za vzdelávanie o 5,7 %. Zdraželi však aj alkoholické nápoje a tabak o 2,4 %, hotely, kaviarne a reštaurácie o 1,6 %, odevy a obuv o 1,1 %, rekreácia a kultúra o 0,9 %, zdravie o 0,5 %, bývanie, voda, elektrina, plyn a iné palivá o 0,3 %, potraviny a nealkoholické nápoje o 0,2 %. Klesli ceny v doprave o 1,2 %, poštových a telekomunikačných služieb o 1 %, nábytku, bytového zariadenia a bežnej údržby domu o 0,7 %, rozličných tovarov a služieb o 0,2 percenta. Medzimesačne klesli najmä ceny za potraviny a nealkoholické nápoje o 0,9 %. Ceny za nábytok, bytové zariadenie a bežnú údržbu domu, zdravie, rekreáciu a kultúru poklesli zhodne o 0,1 %. Vzrástli naopak ceny rozličných tovarov a služieb o 0,2 % a ceny v doprave o 0,1 %. Medzimesačne sa nezmenili ceny alkoholických nápojov a tabaku, odevov a obuvi, byvania, vody, elektriny, plynu a iných palív, poštových a telekomunikačných služieb, vzdelávania, hotelov, kaviarní a reštaurácií.

(rb, r, SITA)

HLASNÁ HUDBA V SLÚCHADLÁCH OHROZUJE SLUCH

Slúchadlá v ušiach, slúchadlá s mostíkom prekryvajúcimi uši - to je bežný obraz dnešných dní. Vidíme ho hlavne pri mladých ľuďoch, amatérskych bežcoch, výnimkou však nie sú ani dospelí, ktorí takýmto spôsobom počúvajú hudbu.

Málokto z nich si však uvedomuje riziká, ktoré môžu ohroziť sluchové orgány pri hlasnom či častom používaní digitálnych prehrávačov cez slúchadlá. „Sluch je druhým najdôležitejším zmyslom po zraku. Umožňuje vnímať zvuky, dorozumievať sa a orientovať sa v priestore. Sluchový orgán je zložitý a preto aj veľmi citlivý na vnútorné aj vonkajšie podnety, hlavne na hluk. Ten je z medicínskeho hľadiska škodlivý nadmernou intenzitou. Aby sme boli konkrétni - vo všeobecnosti teoreticky platí, že počúvanie hudby do 80 decibelov (dB - jednotka hluku) možno považovať za bezpečné z hľadiska sluchu. Zdravotné riziká vznikajú pri hudbe hlasnejšej ako 80 dB. Hranica zdravotného rizika závisí na intenzite hluku a čase vystavenia. V záujme nezvyšovania expozície, každý vzostup o 3 decibely musí byť kompenzovaný skrátením času počúvania na polovicu. Napríklad expozícia 80 decibelov počas jednej hodiny za deň je ekvivalentná 83 decibelom počas 30 minút za deň, alebo 86 decibelom počas 15 minút za deň - za predpokladu, že tieto expozície hluku (zvuku) sa opakujú počas dlhého obdobia. Zjednodušene povedané - pri dlhom a častom počúvaní hlasnej hudby so slúchadiel riskuje človek, že si poškodí sluch,“ uvádza k téme MUDr. Eleonóra FABIÁNOVÁ, hlavná odborníčka pre preventívne pracovné lekárstvo a toxikológiu,

vedúca oddelenia zdravotných rizík, chemických a biologických faktorov a genetickej toxikológie Regionálneho úradu verejného zdravotníctva (RÚVZ) Banská Bystrica.

Podľa odborníkov, stanoviť bezpečný limit z hľadiska hlasitosti a dĺžky počúvania je veľmi ťažké, hlavne vzhľadom na množstvo pôsobiacich faktorov. Okrem typu a kvality slúchadiel ide aj o individuálne rozdiely v citlivosti jedincov na hluk, čo je dané fyziológiou človeka, zmenami po prekonaných zápalových a iných ochoreniach, ďalšími spolupôsobiacimi napr. toxickými látkami a inými faktormi. Ako konštatuje MUDr. Fabiánová, jedna zo štúdií napríklad preukázala, že ženy v porovnaní s mužmi vnímajú hlasnejšiu hudbu ako viac nebezpečnú. Taktiež u mladých ľudí, u ktorých hlasná hudba vyvolala dočasný tinitus (vnímané bzučanie, zvonenie a iné zvuky bez vonkajšej príčiny), sa posudzuje hlasná hudba ako viac riziková na rozdiel od jedincov, ktorí tento problém nezaznamenali. „Dôležité je uvedomiť si, že dočasné poškodenie sluchu môže vyústiť do jeho trvalého poškodenia pri opakovanom

intenzívnom zaťažovaní. Okrem sluchových účinkov, ktoré sa prejavujú po dlhodobom vystavení hluku o intenzite 85 decibelov a viac, existujú závažné mimosluchové účinky hluku pri nižších hladinách intenzity hluku (pod 80 decibelov), spôsobené neurovegetatívnym dráždením, vyvolávaním stresu s následnými zmenami na zdravotnom stave. Pri dlhodobom vystavení hluku sú najviac časté bolesti hlavy, poruchy sústredenia sa, zhoršenie pamäti, bolesti žalúdka, zvýšenie tlaku krvi a pod.,“ uvádza.

Čo sa týka otázky, či radšej používať slúchadlá zasunuté do uší, alebo s mostíkom cez hlavu len prekryvajúce uši konštatuje, že kvalita osobných slúchadiel sa výrazne líši podľa výrobcov. Zaťaženie zvukom (hlukom) záleží od spôsobu založenia slúchadiel samotným poslucháčom, alebo od hĺbky vloženia vkladacích slúchadiel do zvukovodu a od ich charakteristík.

Zaťaženie hlukom závisí však najmä od intenzity hluku a od frekvencie (výšky tónov). Platí, že čím je menšie slúchadlo, tým je väčšie množstvo zvukovej energie prenášané na príslušný objem zariadenia. „Podľa zahraničných štúdií bolo preukázané, že vkladacie slúchadlá do zvukovodu produkujú zvukový výkon, ktorý je o 7 - 9 decibelov väčší ako so štandardných vonkajších slúchadiel. Nastavenie hlasitosti zvuku si vždy reguluje poslucháč. Úlohu zohráva aj hluk v okolitom prostredí, ktorý núti poslucháča zvyšovať intenzitu prehrávaného hudby. Rozsah hlasitosti, volený poslucháčmi pri počúvaní hudby, býva od 80 až po 115 decibelov a čas počúvania sa tiež líši od minút až po niekoľko hodín. Štúdia, realizovaná v roku 1995 a uvádzaná v zahraničných publikáciách preukázala, že 5 percent testovaných mladých ľudí môže mať trvalú stratu sluchu o 20 decibelov po 5 rokoch používania osobných prehrávačov. Odporúča sa preto, aby bol obmedzený výkon osobných prehrávačov na 90 decibelov, čím by sa limitovalo riziko poškodenia sluchu,“ uzatvára tému MUDr. FABIÁNOVÁ.

Spracovala Mária Tolnayová,
hovorkyňa RÚVZ B.Bystrica

ČO SA HOVORÍ PO CHODBÁCH...

„Tak čo, Dežo, už si si našiel prácu?“

„Našiel, našiel. Ale pretože som poctivý človek, tak som ju aj hneď vrátil ...“

Deň po manželskej hádke.

Muž: Čo bude dnes na obed?

Žena: Nič!

Muž: Ani včera sme nič nemali!

Žena: Ja viem, spravila som na dva dni!

Rozprávajú sa dve ženy. Prvá hovorí: **Ide me nakupovať, muž mi dal kreditku!**

Druhá sa pýta: **A pin dal?**

Prvá odpovedá: **Nie, nepindal.**

Rada pre blondínky: Viete, ako si najrýchlejšie urobíme jednoduchý diár?

Chytíme telefónny zoznam a jednoducho vyškrtáme všetkých ľudí, ktorých nepoznáme...

SÚŤAŽNÝ KVÍZ

„ČO VIEŠ O KOLEKTÍVNO M VYJEDNÁVANÍ?“

Milí čitatelia. V decembrových Prioritách sme odštartovali súťažný kvíz „Čo vieš o kolektívnom vyjednaní?“, v ktorom môžete súťažiť o zaujímavé a hodnotné ceny (USB kľúč, termoska a pod.).

Až do leta budú v každom tlačennom čísle Priorít uverejnené kvízové otázky, na ktoré by ste nám mali odpovedať aspoň do polovice nasledujúceho mesiaca. To znamená, že decembrovú súťaž sme vyžrebovali teraz, v polovici januára 2014, pričom správne odpovede mali byť: 1b, 2a, 3a, 4b, 5a, 6b. Z tých správnych sme za účasti svedkov vyžrebovali šťastného výhercu, ktorým je p. P. Milučký z Bytče. Gratulujeme!

Aj v tomto čísle Priorít - keďže sú tlačené - prinášame nové otázky, na ktoré môžete odpovedať celý február. Meno výhercu bude totiž vyžrebované a zverejnené až v marcových Prioritách. Odpovedať môžete mailom, sms-správou alebo písomne, pričom všetkých správne odpovedajúcich - vrátane výhercov z jednotlivých kôl - posunieme do záverečného žrebovania o výherné nákupné poukážky v hodnote 50€, 30€ a 20€, ktoré sa uskutočnia pred letnými prázdninami a žrebovať ich bude garant súťaže - podpredsedníčka OZ KOVO, M. Benedeková. Tak neváhajte a súťazte!

1. Zamestnancom sa môžem stať až dovŕšením 15. roku života?

a) Áno b) Nie

2. Zástupcom zamestnancov môže byť aj zamestnanecký dôverník?

a) Áno b) Nie

3. Skúšobná doba zamestnanca môže byť najviac 3 mesiace?

a) Áno b) Nie

4. Pracovný pomer na dobu určitú môže byť uzatvorený najviac na dva roky?

a) Áno b) Nie

5. Zamestnávateľ musí povoliť pôsobenie odborovej organizácie vo svojom podniku?

a) Áno b) Nie

6. Kolektívna zmluva je záväzná pre obe zmluvné strany?

a) Áno b) Nie

Vaše odpovede posielajte do konca februára 2014, a to formou : sms-správy na tel. číslo 0911 394 318, mailom na fakova@ozkovo.sk alebo písomne na adresu: Redakcia Priority, OZ KOVO, ČSA 25, 974 01 Banská Bystrica.

Nezabudnite pripísať Vašu adresu, aby sme sa s Vami vedeli skontaktovať. 😊